

Маслій Н.Д.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та моде-
лювання ринкових відносин

Буюклі В.В.

студентка 3 курсу, напрям під-
готовки «Фінанси і кредит»

*Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна*

ОПТИМІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ТРАНСАКЦІЙНИМИ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах сформованих ринкових відносин в Україні перед суб'єктами господарювання стоїть складне завдання забезпечення стабільності та ефективності їх функціонування. Звичайно, на діяльність підприємств значний вплив мають фактори зовнішнього середовища. Проте, і наявність дієвого внутрішнього механізму управління підприємством є суттєвим чинником, який визначає ефективність його діяльності та відповідний рівень фінансової стійкості. На сьогоднішній день досить важливою і актуальною для підприємства являється проблема визначення основних складових механізму управління трансакційними витратами, оскільки з розвитком інституціонального середовища спостерігається зростання питомої ваги даних витрат в загальній сукупності витрат підприємства. Недосконале управління витратами підприємства, в тому числі і трансакційними, може призвести до загрози неплатоспроможності підприємства, погіршення його фінансової безпеки, руйнування стратегічного потенціалу. Тому, від ефективності системи управління витратами наряду залежить прибутковість підприємства, стабільність його розвитку та дотримання встановлених цілей.

Дослідженням процесу управління витратами на підприємстві займалися такі вітчизняні та зарубіжні науковці: Карданська [3], яка займалась питаннями ефективності управлінських рішень в сфері управління витратами; Курило [4], який вивчав завдання управління витратами, в тому числі і трансакційними; Ясінська [5], Дем'яненко [2], Бланк [1], що досліджували принципи управління витратами на підприємстві.

Метою даного дослідження є підвищення ефективності управління трансакційними витратами на основі розробки стратегічних напрямків оптимізації їх рівня, обсягу та структури.

Ефективне управління виробничо-господарською діяльністю підприємства, підвищення його фінансової стійкості та конкурентоспроможності передбачає насамперед створення ефективної системи управління трансакційними витратами. Отримання максимального прибутку за мінімальних витрат є показником успішної діяльності будь-якого підприємства.

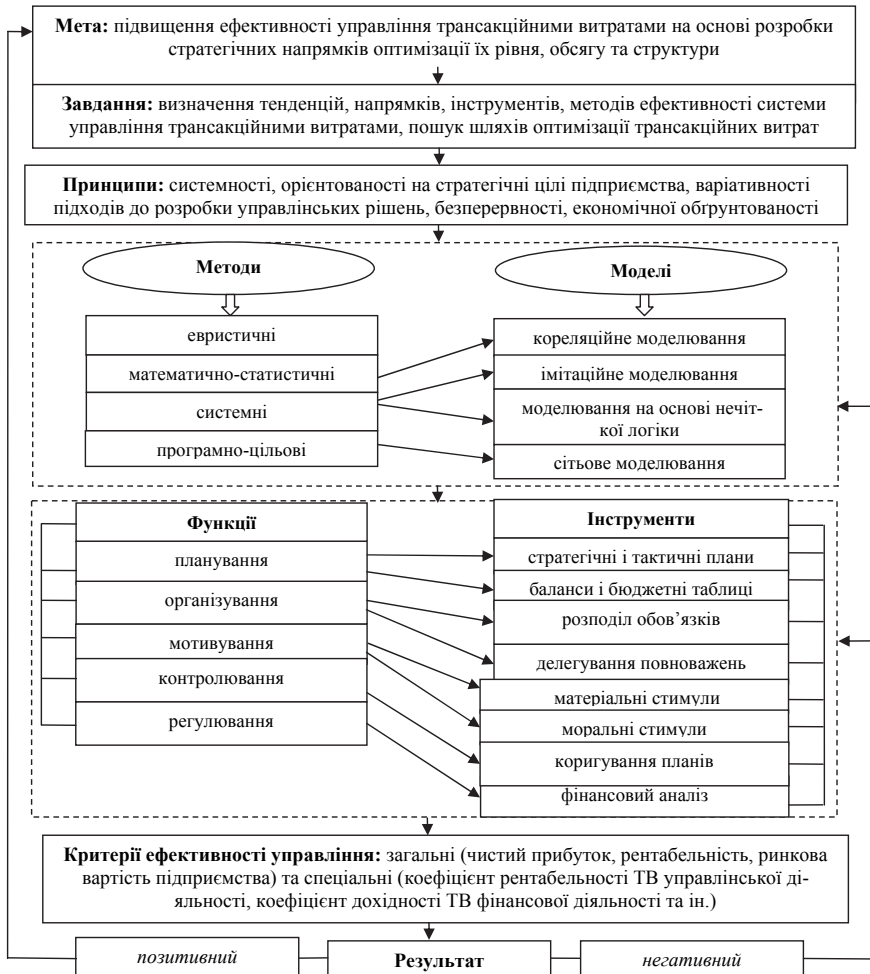
Виконання завдань для досягнення мети управління трансакційними витратами здійснюється на підприємстві з використанням системи принципів управління, тобто сукупності правил, положень і норм, що спрямовані на оптимізацію трансакційних витрат підприємства. Аналіз джерел [2, 5] дозволив виділити наступні принципи управління трансакційними витратами підприємства:

- принцип орієнтованості на стратегічні цілі розвитку підприємства;
- принцип системності;
- принцип інтегрованості із загальною системою управління підприємством;
- принцип варіативності підходів до розробки конкретних управлінських

рішень;

- принцип недопущення та усунення зайвих трансакційних витрат;
- принцип безперервності;
- принцип бюджетного методу управління трансакційними витратами підприємства;
- принцип комплексного характеру формування управлінських рішень;
- принцип участі персоналу підприємства в процедурах системи управління трансакційними витратами;
- принцип періодичності;
- принцип мінімальної трудомісткості.

Для ефективного управління необхідно розробити механізм управління трансакційними витратами підприємства (рис. 1).

Рис. 1 Механізм управління трансакційними витратами підприємства

Наведений механізм управління трансакційними витратами дасть можливість підприємству не лише теоретично окреслити та обґрунтувати мету, принципи, завдання, функції управління, а й застосовувати їх у практиці господарювання, що дасть змогу здійснювати постійний контроль за місцем виникнення трансакційних витрат та можливість їх регулювати.

Для реалізації механізму підприємству необхідно виконати ряд важливих завдань, до яких відносяться:

1. визначення індикаторів системи управління трансакційними витратами підприємства;
2. налагодження системи пошуку, обробки та передачі інформації про величину трансакційних витрат, час та місце їх виникнення;
3. здійснення постійного контролю за ходом господарської діяльності підприємства та контролювання здійснення трансакційних витрат;
4. виявлення тенденцій до зміни рівня, обсягу та структури трансакційних витрат;
5. визначення напрямків управління трансакційними витратами підприємства, тобто перелік заходів;
6. визначення параметрів управління трансакційними витратами, тобто сукупності показників, зміна яких впливає на розмір та структуру витрат;
7. визначення інструментів управління витратами, за допомогою яких менеджери зможуть довести значення внутрішніх параметрів управління до бажаного рівня;
8. визначення методів та моделей управління, застосування яких дасть змогу оптимізувати величину та структуру трансакційних витрат;
9. визначити та оцінити критерії ефективності управління трансакційними витратами, зміна значень яких у кінцевому результаті становить мету управління трансакційними витратами підприємства;
10. визначення резервів оптимізації трансакційних витрат.

Управління витратами є важливою складовою економічного механізму будь-якого підприємства. Від величини витрат підприємства, в тому числі і трансакційних, залежить його рентабельність, фінансова стійкість, конкурентоспроможність. Тому ефективне управління трансакційними витратами, яке передбачає не лише мінімізацію даних витрат, а й забезпечення їх ефективності, тобто одержання прибутку, що реально виправдовує витрати, є на сьогоднішній день надзвичайно актуальним. Система управління трансакційними витратами повинна бути розроблена на комплексній основі і базуватись на взаємозалежному вирішенні поставлених завдань і досягненні намічених цілей.

Перспективою подальших наукових розробок за даним напрямом є пошук шляхів мінімізації трансакційних витрат підприємства, дослідження проблем оцінки даних витрат, розробка показників ефективності трансакційних витрат за видами діяльності підприємства.

Список літератури:

1. Бланк И.А. Управление использованием капитала. – К.: «Наука-центр», 2014. – 656 с.
2. Дем'яненко С.І. Менеджмент аграрних підприємств / С.І. Дем'яненко. – К.: КНЕУ, 2015. – 347 с.
3. Карданская Н.Л. Принятие управленческого решения: Учебник для ВУЗов. – М.: ЮНИТИ, 2014. – 407 с.
4. Курило О.Б. Механізм управління витратами машинобудівних підпри-

емств / О.Б. Курило // Економічний простір. – 2015. – № 45. – С. 269-279.

5. Ясінська А.І. Сутність управління витратами на вітчизняних підприємствах / А.І. Ясінська // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". – 2015. – №14 (594). – С. 357-360.

Маслій Н.Д.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

*Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
М. Одеса, Україна*

Перевознюк Є.Р.

студент 5 курсу, напряму підготовки «Облік та аудит»

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Фінансові інвестиції сьогодні відіграють дуже важливу роль як у масштабі держави, так і на рівні підприємств. За їх допомогою досягається прибутковість та конкурентоспроможність, що на фоні сучасної глобалізації економічних процесів виступає нелегким завданням. Але для повного розуміння достатності та ефективності фінансових інвестицій необхідно створити відповідну систему управління та контролю за інвестиційними процесами. Основою такої системи є надання своєчасної та повної інформації, яка формується за допомогою бухгалтерського обліку.

Питання формування ефективної системи обліку фінансових інвестицій розглядалися у роботах як вітчизняних так і зарубіжних авторів, таких як Бондар М.І., Бутинець Ф.Ф., Бурмистрова Л.М., Морозюк В.В., Джері Ж. Вейгант, Дональд І. Кізо, Крушвіц Л. Проте в умовах стрімкого розвитку економіки України, формування та реформування законодавчої та операційної систем бухгалтерського обліку, необхідно переглянути проблему забезпечення ефективної системи обліку фінансових інвестицій в контексті останніх змін.

Метою даної статті є висвітлення основних аспектів і проблем формування ефективної системи бухгалтерського обліку фінансових інвестицій, на основі сучасних змін в нормативно-правовому забезпеченні бухгалтерського обліку в Україні.

Завданням статті є розглянути основні засади формування системи обліку фінансових інвестицій на основі сучасних стандартів бухгалтерського обліку та виявити основні проблеми на шляху забезпечення своєчасності та повноти бухгалтерської інформації.

Відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, фінансові інвестиції – це активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку, зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора [1]. З метою відображення в бухгалтерській звітності, фінансові інвестиції поділяють на довгострокові та поточні.

Для більшого диференціювання інвестицій використовують поняття «Фінансові інструменти», поняття, методи визнання та оцінка котрих надаються у МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» [4]. Фінансовий інструмент – це контракт, який одночасно приводить до виникнення (збільшення) фінансового активу в одного підприємства і фінансового зобов'язання. Під